

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

KSZ - Választmányi ülés

**A Györffy-kollégisták patrónusa,
Zsindelyné Tüdős Klára**

**Bemutatkozik a váci
Karacs Teréz Kollégium**

Illetmények megállapítása

XI. évfolyam 2001. február

2

KARACS TERÉZ KOLLÉGIUM, VÁC

Bemutatkozunk

A VÁCI KARACS TERÉZ KOLLÉGIUM

Mottó:

"Ha tanítónak lettél, türelemben öltözködjél!"

Karacs Teréz

Ahol a Duna, ez a nagy folyam kiszabadul a hegyek szorításából, kövér, nagy ívben délnek fordul - ott hazánk egyik legváltozatosabb és legszebb táján kanyarog szelíden tovább. Ez a táj a Dunakanyar, melynek egyik gyöngyszeme Vác, ősi múltjára, műemlékeire méltán büszke kisváros.

Vácnak sajátos hangulata, lelkülete van. Ebben a lelkületben benne lüktet, benne pezseg a város legnagyobb, egy év múltán fél évszázada alapított bentlakásos intézménye, a Karacs Teréz Középiskolai Kollégium. Jelenlegi otthonunk a történelmi belváros szívében 1975-ben átadott 265 férőhelyes, 3 szintes épület akkor modern, ma már kissé kopottas tetőteraszáról pazar látvány tárul a szemünk elé. A nagy hegyek ölelésében érezzük magunkat. Izgalmas, gyönyörű, vadregényes hegyvonulataival oly közelinek tűnik a Börzsöny-hegység, a köfeytette Naszályhegy, és a Duna túloldalán, a szinte fölény magasodó Pilis-hegység.

Kollégiumunk 1989-ben vette fel Karacs Teréz (1808-1892) nevét, aki Teleki Blanka és Brunsvik Teréz grófnők mellett a reformkor és a demokratikus nőnevelés legkiválóbb gondolkodója volt. Megelőzte korát. Magyar nyelven és magyar szellemben, szeretetben nevelte életre a reá bízott fiatalokat. Ezzel szemben az "életember" nevelés volt, ami azt jelenti, hogy az értelem művelése erkölcsi, morális fejlődéssel is párosuljon. Váchoz is kötődik. Anyai ágon nagyapja, Takács Ádám volt az első lelkész és iskolaalapítója a kisváci református gyülekezetnek.

Névadónk szellemiségét követve igyekszünk mi is így nevelni, az életre fölkészíteni kollégista fiataljainkat. Vác iskolaváros, 8 iskolatípus 10 intézményéből vannak diákjaink. 1996-tól kollégiumunk koedukált lett. A megváltozott helyzet adta új kihívásokat, e

sokszínűséget összehangolva, a tanulók életkori sajátosságait és a korszellem igényeit figyelembe véve alkottuk meg nevelési elveinket, követelményrendszerünket s ezt fogalmaztuk meg pedagógiai programunkban is, építve büszkén vállalt - de szükség szerint megújított továbbfejlesztett - hagyományainkra. Törekszünk betölteni a klasszikus értelemben vett kollégiumi küldetést: vagyis nem csupán "gyermekmegőrző" vagyunk, hanem céltudatos, célirányos nevelő-oktató munkára épülő, önálló arculatú diákintézményként működünk.

Régi múltra tekintő hagyományaink ápolása és megőrzése mellett is figyelmet fordítunk a megújult tartalomra.

Értékekre nevelő minősítő rendszert (kollégiumi versenyt) alakítottunk is. Célja, hogy ösztönözze, motiválja gyerekeinket képességeik még jobb megélésére és kifejlesztésére. A kollégiumi élet szinte minden területét felöleli: a tanulmányi munkát, a rendezvényeken, műsorokon való részvételt, az ügyeleti-közösségi munkát, a szobarendet, a karitatív tevékenységet és a sportot.

Növendékeinket négy éves ittlétük alatt szeretnénk olyan élményekhez juttatni, értékrend-igényre és emberi tartásra nevelni, ami elősegíti személyiségük teljesebb kibontakozását. Ezt hivatott szolgálni minden kollégiumi rendezvényünk: névadónk ünnepe, a Karacs-nap, a bensőséges hangulatú karácsony, a sorsfordító és nemzeti ünnepeinkre való tiszteletteljes emlékezés, jó hangulatúak a versmondó verseny, a háztartási, a helytörténeti és a műveltségi vetélkedőink, és a "Tudni illik..." játékos együttlét, a Karacs Kósár Kupa és más sportversenyek, a főzőcske vagy a számítástechnikai szakkör.

Sportolásra való életterünk sajnos nincsen, esténként egy közeli szakközépiskola tornatermét vehetjük igénybe, saját erőből kialakítottunk egy tornaszobát, de lehetőségeinket maximálisan kihasználva a pingpongozás, a

Callan-torna, a gerinctorna, az aerobic a futás és a kondicionáló testedzés programkínálatait biztosítjuk növendékeinknek.

Az iskolai tananyag és egyéb ismereteik bővítésére a kollégiumban szerény könyvtár áll a tanulók rendelkezésére. Jó a kapcsolatunk a város művelődési, kulturális és egyházi intézményeivel. Diákjaink rendszeresen látogatják szervezett programjait.

Jól együttműködünk városunk többi kollégiumával: városi szintű vetélkedőket, rendezvényeket szervezünk, és természetesen nem hiányoznak a közös "koli-bulik" (Mikulás, farsang) sem. Kollégiumunkat képviselve igazgatónk *Fuchsné Hattinger Zsuzsanna* részt vett a Kollégiumi Szövetség megalakításában, közel egy évtizede annak ügyvivőjeként tevékenykedik. A kollégiumi szakma elkötelezett tagja, lelkesedése újító törekvései magával ragadták a nevelőtestület tagjait is, felélesztve a szakmai ambíciókat. Intézményünk módszertani továbbképzéseknek, szakmai bemutatóknak is színhelye Rendszeresen és sikeresen részt veszünk kollégiumi pályázatokon, képzéseken, konferenciákon.

Kollégiumunkban alakult meg és ez a székhelye az országos Kollégiumi Diákszövetségnek, melynek diákelnöke is "Karacsos", *Havassy Viktória* személyében. A KD diákvezető képző táborainak is hét éve mi adunk otthont, bemutatva a tanulás mellett Vác és a Dunakanyar szépségeit, történelmi hangulatát

Hivatásunknak elkötelezetten arra törekszünk, hogy a kollégiumunk nyugodt, békés, derűs otthona legyen gyerekeinknek, diákkoruk egyik meghatározó emléke és élménye maradjon kollégista éveik.

A nevelőtestület a kollégium valamennyi dolgozójával együtt azt szeretné, ha növendékeink büszkék lennének arra, hogy a váci Karacs Teréz Kollégium diákjai voltak és mi is büszkék lehetnénk valamennyijükre.

Zsindelyné Tüdős Klára, a Györffy-kollégisták patrónusa

Ki volt Tüdős Klára?

Tüdős Klára 1895-ben Debrecenben református polgári családba született. Sokan ismerősei úgy tartják, a huszadik század nagyszőnye volt, a magyar történelemből ismert önálló gondolkodású, cselekvő személyiség, a kor ismert és elismert érdekes, sokoldalú egyénisége.

Művészi ambíciói voltak; fiatal korában táncesten lépett fel, külföldön tanult, színdarabot írt, filmet rendezett, a Corvin Áruház művészeti vezetője volt. A két háború között magyaros ruhákat tervezett. Györffy István néprajztudósnak barátja, a néprajz, a népművészet rajongója volt. Gyakran együtt jártak a falusi-kisvárosi vásárokat, ahol együtt vásároltak paraszti használati tárgyakat; szötteket, szerszámokat és azon ábrándoztak, hogy milyen jó lenne, ha ezek a tárgyak méltó helyükre, néprajzi múzeumba kerülhetnének. (Ez a múzeum ma Budapest legszebb terén mindenki által megtekinthető.) Írásai, könyvei jelentek meg, de a legfőbb élethivatása a gyengébbekben való segítés volt.

Zsindelyné Tüdős Klára sok és eredményes munkát végzett és elvéghetetlen érdemeket szerzett a Györffy-kollégium megteremtésében, a háború utolsó éveiben a fennmaradásában. A Györffy-kollégium úgy él az emlékezetünkben, mint a NÉKOSZ, a népi kollégiumi mozgalom elindítója, mint a népi kollégiumok nevelési elveinek, szervezeti kereteinek kiérlelő műhelye. A Györffy-kollégistákról az utóbbi évtizedekben sokat hallot-

tuk, mint az antifasiszta ellenállás résztvevőiről, mint a felszabadulás után földosztó biztosokról és mint a háború utáni új társadalmi rendszer fontos értelmiségi rétegéről. Ugyanakkor a visszaemlékezésekben, a dokumentumokban gyakran előfordul Zsindelyné Tüdős Klára neve, mint a Györffy István Népi Kollégium létrehozásának segítője és a Györffy-kollégisták talán legfontosabb pártfogója a háború alatti években. Hogyan lehetséges az, hogy a Horthy-rendszer magas állású politikusanak, miniszterének, Zsindely Ferencnek a felesége a parasztfiatalok tanulását, kollégiumi elhelyezését sokoldalúan és kitartóan támogatta. Meg kell vallani, hogy ez a helyzet akkor is, utólag szemlélve is meglehetősen különösnek tűnik, a sematikus történelemszemlélet sem könnyítette a megértését. A választ maga Zsindelyné Tüdős Klára adta meg egy időskori riporter kérdésére válaszolva. Elmondta, hogy egy humanista, szabadgondolkodású családban nevelkedett, az apja szabadkőműves elveket vallott, az anyja családja pedig konzervatív, dzsentroid légkört jelentett. "Így már gyermekkoromban megtanultam a kétféle világnézet között lavírozni. A második férjem kis miniszteri titkár volt, ami-

kor találkoztunk, amiből egy viharos, sok próbát kiállított nagy szerelem, végül egy nagyon szép házasság lett. Én szabadon futottam művészi pályámon, s ő a politikain.

Kezdetben megegyeztünk, hogy nem zavarjuk egymás köreit. Engem nem érdekelt a napi politika... Én nem kritizáltam az ő politikáját, s ő nem kritizálta az én népművelő próbálkozásaimat.

Véleményt mondtunk egymás munkájáról otthonunkban, sőt meg is szívteltük azt, de teljes szabadságot hagytunk egymásnak. Kipróbált barátságunk kibírta azt is, amin eleget csodálkoztak kortársaink, hogy lehet egy jobboldali politikusnak baloldali felesége? Én voltam elegáns nagyvilági dáma az ő kedvéért, s ő adott segítséget Somogyi Imre paraszti származású barátainak. ...Így lehetett egy Horthy-miniszter felesége parasztkollégium-szervező."

A BOLYAI KOLLÉGIUM VÁLSÁGA

A Györffy-kollégium elődje a Bolyai Kollégium - de gyakran csak parasztkollégiumként emlegették. A fővárosban egyetemeken, főiskolákon tanuló parasztfiatalok lakásgondjainak megoldására jött létre Györffy István néprajztudós, Somogyi Imre, a kertmagyarország megálmodója, a népi írók és más, a parasztság felemelkedéséért küzdő értelmiségiek kezdeményezésére és közreműködésével hosszas vajadás után 1939-ben a Turul Szövetség keretein belül. A Turul Szövetség az

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.: 11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu **Honlap:** www.kollegiumiszovetseg.matav.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

első világháború után alakult, nacionalista diákszervezetként működött 1919-44 között. Az 1930-as évtized utolsó éveiben a népi írók hatására politikailag differenciálódott, a balszárnya jelentős erőt képviselt és ennek hatására adott ott-hont a parasztfiatalok kollégiumának. Amikor a szövetség keretében a baloldali szárny vereséget szenvedett, a Bolyai Kollégiumot a Turul Szövetség politikájának szolgálatába kívánta állítani illetve ennek elutasítása miatt megvonta támogatását a kollégiumtól. Így a Bolyai Kollégium válságba került, a sok nehézséggel létrehozott parasztkollégiumot behódolás vagy a megszűnés veszélye fenyegette. A kollégisták és a velük rokonszenvező értelmiségiek keresték az olyan támogatókat, akik a kollégium függetlenségének megtartása mellett támogatták a fennmaradását.

Abban az időben a hatalom felső köreiből létezett egy kisebb csoport, a Szellemi Magyarországot Támogatók Köre, amelynek vezéregyénisége Zsindelyné Tüdös Klára volt. Feladatuknak tekintették az ország szellemi frissítését, a népművészeti értékek felkarolását és ebben a képzett parasztfiataloknak fontos szerepét látták. Ezzel a "mozgalommal" Somogyi Imre révén kerültek a pártfogókat kereső kollégisták kapcsolatba. Tulajdonképpen kétféle érdek találkozott; az uralkodó osztály felső köreinek mintegy bizonyítékul szolgálhatott tervezgetéseik megvalósítása komolysága a parasztfiatalok felkarolása révén, a kollégistáknak pedig az elfogadható feltételek mellett anyagi támogatás a kollégiumuk megmaradása volt a tét. A kollégisták képviselői és a Szellemi Magyarországgért mozgalom vezetői között hosszas tárgyalások, egyezkedés után született egyezség; a kollégium megtarthatja önállóságát, belső autonómiáját biztosító szabályzatához megszerzik a minisztériumi jóváhagyást, a létrehozandó pártfogó testület révén a támogatók figyelemmel kísérhetik a kollégium tevékenységét és főként azt anyagilag támogatják.

A GYÖRFFY-KOLLÉGIUM PATRONÁLÁSA

A kollégiumon belül élénk vita alakult ki, hogy célszerű-e, szabad-e az urakkal egy tából cseresznyézni, elfogadhatják-e az úri Magyarország támogatását, nem szolgáltatják-e ki magukat az anyagi támogatás elfogadásával. Az egyezség elfogadása mellett szöveg, hogy biztosítékokat kaptak válságos anyagi helyzetük megoldásához és főként, hogy a kollégium független működése az autonómia fenntartásával folytatható. Ennek a megállapodásnak az alapján készülhetett el az a kollégiumi szabályzat, amelynek alapján a kollégium teljes önállósága biztosított volt és ezt belügyminiszteri aláírás garantálta. Az egyezség megszületésében és a későbbi években az együttműködés fenntartásában, az anyagiak biztosításában döntő szerepe volt Zsindelyné Tüdös Klárának. Az új kollégiumi szabályzat elfogadásával a neve is megváltozott, ekkor vette fel az eredetileg kezdeményező, de közben elhunyt Györffy István nevét. A kollégium vezetősége és a pártfogótestület, mindenekelőtt az elnök, Zsindely Ferenc és Kardos László között kemény vitákra is sor került, elsősorban a kollégisták politikai színezetű társadalmi szerepvállalása miatt. A vitákat Tüdös Klára asszonyi leleményességgel igyekezett elsimítani, a kétféle álláspont között a reális helyzet és a különleges politikai szituáció érzékeltetésével.

Zsindelyné Tüdös Klára gyűjtéssel biztosította a kollégium fenntartási költségét és nagy szervező munkája révén elkezdtek az új kollégium építéséhez is a gyűjtést. Aláírásával körlevélben kérte tehető ismerősi köréből a támogatásokat, amely viszonylag gyorsan eredményre vezetett. A fővárostól kedvezményesen telket vásároltak az új kollégiumi épület céljára és nyomban megkezdték a tervezését, majd az építését is. 1944 tavaszára - mai szóval élve - szerkezetkész állapotba került a Zsombolyai út elején épülő kollégium, ekkor azonban a folytatást a háborús események miatt szüneteltetni kellett.

Tüdös Klárának döntő szerepe volt abban, hogy a kollégisták magyaros formaruhát kaptak és a népi kultúra; a népdalok éneklése, a népi tánc tanulása, általában a népi kultúra magas szintű és intenzív ápolása a kollégiumban fellendült. A faluról a fővárosba felkerült egyetemisták között a népi kultúra gyakorlása, a formaruhákba öltözködés nem ment viták nélkül. A kollégisták öltözködésében, viselkedésében, szokásaikban a paraszti hagyományoktól már jórészt elszakadtak. Elméleti okokból sem visszafelé, hanem előre akartak menni. Tüdös Klárának abban is nagy szerepe volt, hogy lobogó ifjakkal megértesse, elfogadtassa, hogy a népi kultúra ápolása, a népi viselet nem visszalépést, hanem a hagyományok célszerű ápolását jelenti. A kollégiumban a népi kultúra ápolását a legautentikusabb szakemberek segítették, mint Molnár István a táncművészet Bartókja, Csenki Imre és mások. A kollégium művészegyüttese a fővárosban az ország más városaiban, Németországban, Oroszországban is szerepelt. A Városi Színházban rendezett ballada-est országos visszhangot váltott ki és jelentős anyagi sikert eredményezett az új kollégium építési költségének fedezéséhez.

A GYÖRFFY-KOLLÉGISTÁK EMLÉKEZNEK

Tökés Ottó közgazdász, közismert Györffy-kollégista mondta 1989-ben Dizseri Eszternek a Zsindelyné Tüdös Kláráról készülő könyv kapcsán; "Tüdös Klára tisztában volt azzal, hogy neki, mint miniszterelnökségi államtitkár feleségének mennyi lehetősége van a szegény sorsú, tehetséges fiatalok felemelésére és meg is tett ennek érdekében mindent. ... Ő maga volt a teljesség, a harmonikus ember, akiben össze-csendült a római-görög kultúra ismerete, a polgári magasabb rendű életvitel, a Nyugat irodalmán keresztül a népi írókkal való együttgondolkodás és minden, ami humánus és szép... Soha nem érezte velünk, hogy ő kegyelmes asszony! A közösségteremtőt éreztük benne..."

Dr. Kőszegi Gyula 1989-ben írt levelében írta Zsindelyék illetve Zsindelyné szerepéről; "őket eltérő szempontok vezették, mint a kollégium vezetőségét. Ez nem vitás, de az is kétségtelen, hogy nélkülük nem lett volna Györffy István Kollégium. A vitás kérdések közül a jelentősekben: autonómia, az igazgató személyének kiválasztása, a politikai szereplés, sok mindennel próbálkoztak, csak eggyel nem: hogy megvonják az anyagi támogatást."

Dr. Pál József szerint "Tüdös Klára politikus asszony volt és érdekében állt, engedtessek be a középosztályba a kikupálódott parasztfiatal, hogy szintet tartsa a magyarságot abban a világégésben. A legfőbb pártfogónk volt, nemcsak a hatalomhoz való közvetlen kapcsolata miatt. Meggyőző volt a népművészet iránti szeretete és hiteles volt Györffy professzorhoz fűződő barátsága. Együtt népdalozott velünk, nagyon szerette és sokat is tudott. Volt valami nosztalgikus, ahogy népművészeti elképzeléseit igyekezett ránk testálni, például az általa tervezett formaruhát... A formaruha

tervezésében két dolog vezette: magyarságtudata és szociális szempontok (így akart rajtunk segíteni, akiknek esetleg semmiféle ünneplője nem volt)."

Mester Miklós, aki 1944 márciusától, a német megszállás után a Györffy-kollégium miniszteri biztosa volt, emlékiratában írta: "Tüdös Klárát a Horthy korszak különleges, teljesen egyéni nőtipusának kell tekinteni... Ő nem előkelő férje révén végzett tessenék-lássék, kegyes, adakozó, gyűjtő, jótékonyági munkát. Közéleti szereplése nem ilyen társadalmi reprezentációból állt, hanem ellenkezőleg, Tüdös Klárának önálló gondolkozása, koncepciója volt és előkelő állású férjét is ennek a szolgálatába állította."

A háború utolsó időszakában sok üldözöttet házába fogadott és ott-hont adott számukra. A háború utáni években a református egyház nőszolgálati missziójában vett részt. 1951-ben a Zsindely házaspárt kitelepítik Budapestről és 1963-ig, férje haláláig Balatonlelén éltek. 1963-tól barátai segítségével Buda-

pestre költözött és 1970-től már többször a sajtóban is szerepelt a neve és írásai. Élete utolsó éveiben testileg legyengült, hallása, látása megromlott, de még ekkor is, betegesen is sokak számára támaszt, vigasztalást tudott nyújtani. Élete utolsó hónapjaiban a Református Egyház Schweitzer Albert Otthonában gondozták, 1980. április 16-án halt meg.

Az egykori Györffy-kollégisták a második világháború utáni években bizony megfeledeztek korábbi jótétől, Tüdös Kláráról. Később ezért büntudatot is éreztek és az utóbbi időben gyakran tisztelettel, őszinte megbecsüléssel és szeretettel emlékeznek rá. Dizseri Eszter szép és nagyon tartalmas könyvben állított emléket Zsindelyné Tüdös Klárának, annak az asszonynak, aki származása, családi kötöttségei ellenére is akart és tudott a rászorulókon tiszta hittel és szeretettel segíteni, akinek az emlékét megőrizni, a lehetőség szerint példáját követni, hagyatékát ápolni megtisztelő kötelességünk.

Dr. Tatai Zoltán

Hosszú élete során nem élt hiába, jeleket hagyott maga után. Írásaiban és tanítványai tudásában közöttünk él és hosszú ideig elevenen ható tényezője életünknek. Mindenekelőtt iskolájának, a Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola éltető, munkára serkentő tényezője marad.

Nyakas János azon köztiszteletnek örvendő hazafiak közé tartozik, akik életük során kevés hivatalos elismerésben részesültek. Emlékét halála után a tanítványai által létrehozott alapítvány is őrzi és fő művének, *A sorsdöntő száz nap 1849* című könyvének reprint kiadása nyújtott utólag elismerést.

Születésének 100. évfordulója alkalmából ez a kis könyv és utolsó, az *Álom 1849-ben* című művének kiadása is az emléket kívánja ápolni.

A Szerző

A könyv megrendelhető:

Közgazdasági Szakközépiskola

Veszprém, Vár u. 10.

vagy a szerző címén:

dr. Tatai Zoltán

1032 Budapest,

Kiscelli u. 16.

Kollégium Nevelőtestülete

Tisztelt Kollégák!

**Az Ügyvivő Testület - az Alapszabálynak megfelelően - összehívja a Választmányt
2000. március 2-án (pénteken) 10.00 órára.**

(Az ülés helye: Budapest, Városligeti fasor 10.)

A tervezett napirend:

- 1. Beszámoló a Választmány legutóbbi ülése óta végzett munkáról, a Szövetség helyzetéről**
külön is: - a Szövetség gazdálkodásáról (az 1999. évi beszámoló, ill. az 2000. évi terv)
- a területi szervezetek tevékenységéről
- a Kollégiumi Diákszövetséggel való együttműködésről
- 2. A Számvizsgáló Bizottság jelentése**
- 3. A következő időszak feladatainak meghatározása**
- 4. A Szövetség tisztségviselőinek megválasztása, a területi elnökök megerősítése**
- 5. A "Kardos László emlékérem" átadása**
- 6. Egyebek**

A választmányi ülésig a következő ütemezést javasoljuk:

febr. 23-ig a kollégiumok vitassák meg a napirendi pontokat, és válasszák meg a területi választmány ülésére küldött képviselőjüket;

febr. 28-ig a megyék és a főváros tartsák meg a területi gyűléseket, s delegáljanak tagokat az országos választmányba (területi szervezetenként 3 fő);
válasszák meg, hogy közülük ki képviseli a területet a jelölőbizottságban;
a területi elnök választását, ill. megbízatásának megújítását is tűzzék napirendre;
a tagozatok hasonló módon járjanak el (delegálás a Választmányba: 1 fő).

Kérjük az előző Választmány tagjait, az intézményvezetőket, hogy közreműködésükkel segítsék a Szövetség területi, tagozati elnökeit a fenti rendezvények megszervezésében (helyszín, időpont, értesítés, stb.)! Támogatásukat, munkájukat előre is köszönjük!

Mellékeljük az áttekintést az ügyvivők eddigi munkájáról, a Szövetség helyzetéről, s néhány gondolatot a választásokról.

Kérjük a területi szervezetek és a tagozatok elnökeit, hogy a megyei, fővárosi ill. tagozati gyűlések helyéről és időpontjáról tájékoztassák az ügyvivőket!

Sikeres tanácskozást kívánunk!

Az Ügyvivő Testület nevében:

Budapest, 2001. január 31.

Horváth István elnök sk.

A 2000. március 10-én tartott Választmányi ülés óta végzett munka áttekintése

1. Az elmúlt időszak legjelentősebb eseményei:

- hosszú távú hatása miatt meghatározó jelentőségű eseményei az évnél:
  - a "Kollégium – 2000" konferencia elemezte a jelenlegi helyzetet, elhelyezte a kollégiumokat a nevelés-oktatás komplex rendszerében, s ennek megfelelően kijelölte az alapvető teendőket; a Szövetség 10 éves jubileumával összekötve lehetőséget adott az elmúlt időszak tevékenységének összegzésére és a szervezet jövőjének, feladatainak felvázolására is;
  - kiadásra került a Kollégiumi Nevelés Országos Alap-programjának első része, az 'alapelvekké' átlényegült, hosszasan egyeztetett, alapjaiban a korábbi kollégiumi konferencia által elfogadott javaslatra épülő dokumentum;
  - folyamatban van – Szövetségünk közreműködésével – a 'keret-programokat', 'keret-foglalkozási terveket' előkészítő szakmai bizottság megalakítása;
  - megtörtént a 'Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány' alapító okiratának elfogadása, bejegyzése, s megkezdődött működésének, tevékenységének megszervezése; ebben Szövetségünket – a kuratórium elnökeként – Ringhofer Ervin alelnök képviseli;
- ismét felmérést készítettünk a kollégiumok gazdálkodásáról, s azt a költségvetési törvény vitájában a képviselők rendelkezésére bocsátottuk; ennek is köszönhetően a kollégiumi normatíva – az étkezési hozzájárulás elfogadásával – reálértékben is jelentősen növekedett, így az állami szerepvállalás mértéke közel 100 % lett;
- képviseltetjük magunkat az OM közigazgatási államtitkárnak irányításával létrejött 'kollégiumi szakmai bizottság' munkájában, amely a kollégiumi rendszer komplex (a felsőoktatással együttesen kezelt) fejlesztését tűzte ki céljaul;
- közreműködtünk az Arany János tehetséggondozó programban részt vevő kollégiumok körének kialakításában, s folyamatosan figyelemmel kísérjük a megvalósítást is;
- ismételt kísérletek ellenére sem sikerült megakadályozni a közalkalmazottakról szóló rendelet – a kollégiumi munkát leértékelő ('ügyelet') – módosításának hatályba lépését;
- idén is részt vállaltunk a kollégiumi tárgyú kitüntetésekkel kapcsolatos felterjesztések elbírálását, a miniszteri döntést előkészítő szakmai kuratórium munkájában;
- konferenciát rendeztünk Szombathelyen a kollégiumi minőségbiztosítás kérdéseiről, majd erről – multiplikátor rendszerben – központi és megyei képzéseket szerveztünk;
- a "Millenniumi Kollégiumi Nap" megrendezése fontos közös esemény volt, egyúttal demonstrációs célokat is szolgált; sajnos a 'kommunikáció' féloldalasra sikerült: sokan nem, vagy késve küldték be a rendezvényük megjelenítésére alkalmas címet;
- a közös célokra tekintettel támogattuk az "Önfejlesztő Kollégiumok" csoportjának megalakítását, és kapcsolatot létesítettünk az Önfejlesztő Iskolák Egyesületével is;

- újabb pályázati forrásokat sikerült megnyerni a kollégiumi szakmai fejlesztés számára; részt veszünk a programok kiírásában (szakképzési alap - diákkörök), elbírálásában is;
- támogattuk a Kollégiumi Diákszövetség tevékenységét, kiemelten a vezetőképzést, és a VII. Országos Kollégiumi Diáktalálkozó és Országos Gyűlés megszervezését;
- a 'Kardos László emlékérem' kitüntetés első ízben az elmúlt választmányi ülésen adtuk át; a vándorkiállítás Komáromban és Cegléden járt, jelenleg Kalocsára tart.

2. Az alábbi 'statisztika' a napi, konkrét teendők sűrűségét jelzi:

(A zárójelben lévő számok a tárgyalási, tanácskozási alkalmak számát jelentik.)

- a kormányzattal való konzultációk, egyeztetések sorában szinte kizárólag az Oktatási Minisztérium és intézményei szerepelnek (14+2);
- a parlament Oktatási Bizottságával kifejezetten jó az együttműködés (15); változatlanul kiegyensúlyozott a pártok oktatáspolitikusaival való kapcsolat (5);
- szorgalmazzuk a nevelés-oktatás ügyében érintett szakszervezetek együttműködését, az egyeztetés elsősorban a Pedagógusok Szakszervezetével valósul meg (16);
- továbbra is támogatjuk a szakmai szervezetek közös fellépését (13); kiemelkedő az együttműködés a kollégium területén érdekelt szervezetekkel (12);
- az önkormányzati szövetségekkel (2) 'leült', az egyes önkormányzatokkal (11) szinten maradt a kapcsolat (kollégiumi tárgyú intézkedés, fejlesztési koncepció megvitatása);
- az ügyvivő testület – az egyéb kommunikációs lehetőségeket és a takarékoság szempontjait is figyelembe véve – a tavalyinál ritkábban ülésezett (31);
- a megyei elnökök számára egy tanácskozást szerveztünk; (okt. 6.), a konferencia keretében ülést tartott az Általános Iskolai Tagozat is (nov. 11.);
- a fentiekén túl az ügyvivők (az elnök mellett leginkább az alelnök és az érdekvédelmi ügyvivő) kollégiumi (11), önkormányzati (8) fórumokon, szakmai rendezvényeken (8), egyéb tárgyalásokon (7), a médiában (9) képviselték a Szövetséget, készítettek szakmai véleményt (15) a tervezett (vagy megtett) intézkedésekről, személyi kérdésekről.

3. A szervezet működésének kérdéseiről:

- a GYIA-tartozás rendezése, a legfontosabb programjainkhoz, rendezvényeinkhez elnyert pályázati támogatások biztosították a Szövetség szakmai tevékenységének alapjait; ugyanakkor a tagdíj, a működésre elnyert támogatások növekedése sajnos, nem tart lépést az egyre növekvő működési költségekkel (kommunikáció, utazás, stb.), s a folyamatosan változó jogszabályok sem könnyítik a gazdasági ügyvivő tevékenységét; megbecsülendő eredmény, hogy a Szövetség stabilan fenntartotta működőképességét;
- a "Kollégium" c. újság megjelenése folyamatos, működése

egész évben stabil és kiszámítható volt – mindenekelőtt a főszerkesztő tevékenységének köszönhetően;

- ismét minden elismerés és köszönet megilleti megyei elnökeinket: közreműködésükkel a szervezeti ügyvivőnek sok olyan, gyorsan elvégzendő feladatot (felmérések) sikerült megoldani, amely minden esetben jelentősen növelte a Szövetség tekintélyét;
- megkezdődött az elektronikus információs csatornák 'rendszerbe állítása' (internet, e-mail, stb.); az ügyvivők ilyen jellegű (idő- és költség-kímélő) kommunikációja mellett már egyre több megyei elnök kapcsolódik be a rendszerbe;
- a jubileumi konferenciára készített 'kiadvány' mellett az idén sem került sor a Szövetség szakmai és történeti anyá-

gainak átfogó rendezésére, archiválási rendszer kialakítására;

- ugyanígy megoldatlan (gyakorlatilag 10 éve) a PR-tevékenység megszervezése.

Összegezve:

a Szövetség tekintélyes, elfogadott partner a nevelés-oktatás területén tevékenykedők szemében; az új vezetőség - a szükséges megújulás, átalakítás végrehajtása mellett is - alapozhat az eddigi eredményekre.

Az Ügyvivő Testület megbízásából:

Budapest, 2001. január 31.

Horváth István elnök

A választásokról

1. Elvi megfontolások

- a vezetés megújítása – helyben és az országosan egyaránt – kitűnő alkalom a feladatkörök újragondolására, a terhek arányosabb megosztására, a többszörös funkciók megszüntetésére;
- a feladatok folyamatos bővülése – ami a Szövetség által betöltött szerepnek, a megszerzett tekintélynek is következménye – megköveteli a munka racionálisabb megszervezését, a bevontak körének szélesítését, új szemlélet érvényesítését, friss erők kiválasztását, felkészítését;
- az ügyvivők által felvállalt – nagyon fontos – többletfeladatok is elértek egy olyan fokot, amely feltétlenül új emberek bevonását teszi szükségessé: ők akár ügyvivőként, akár az azon felüli tevékenység továbbvivőjeként válhatnak a Szövetség (kibővített) vezetőségének tagjaivá;
- az elnök személyét illetően is változásra van szükség; rendkívül erős érvek szólnak amellett, hogy erre elérkezett az idő;
- új, lendületes változások új, lendületes emberektől várhatók: 10 év után jelentős a hajlam a tevékenység elszürkülésére, a működési struktúra megcsontosodására,
- a 'szekér' jelenleg jól megy, így sokkal könnyebb egy váltás, mint lefelé menő ágban: az új vezetés akklimatizálódásáig a lendület is segít;
- most még van idő és lehetőség a felhalmozott tapasztalatok, ismeretek – szükség szerinti – átadására: 'kihalásos' váltás erre nyilván nem ad esélyt;
- egyáltalán nem mellékes szempont, hogy budapesti (vagy közeli) választás esetén jelentős megtakarítás érhető el: a jelentős részben fővárosi célú utazási idő és költség kiküszöbölhető.

2. Gyakorlati kérdések

- új nevek mindig nehezen versenyeznek a régóta ismertekkel (a megszokás nagy úr...), emellett a betöltött posztra, az ellátott feladatra sokszor fel sem merül a jelölés kérdése;
- az ügyvivő testület teljesen nyitott mind a 'frissítés', mind a további feladatmegosztást illetően, és szeretné elősegíteni a jelöltek megismerését az alábbi módon:

- biztatunk mindenkit a jelölés vállalására, aki az 'ügy' iránt elkötelezett, kedvet és erőt érez magában, a megyei elnököket pedig kérjük, hogy ösztönözzék az erre alkalmas kollégákat;

- kérjük, hogy a jelöléseket **február 20-ig** juttassák el Daubner Bélához a Szövetség címére;

- az adatokat összesítve visszajuttatjuk, hogy a küldöttek felkészülhessenek a választásra.

3. Emlékeztetők az érvényes munkamegosztás

A Szövetség képviselete, az ÜT munkájának szervezése

Horváth István

Szervezési feladatok, az elnök helyettesítése

Ringhofer Ervin

Szervezeti ügyek, területi szervezetek

dr. Csépe György

Gazdasági, adminisztrációs ügyek

Pethes Zoltán

Szakmai kérdések, fejlesztés

Benda János

Érdekvédelem, jogszabályok érvényesítése

Takács Ernő

Ifjúsági ügyek, Kollégiumi Diákszövetség

Fuchsné Hattinger Zsuzsanna

Sajtószervezés, -kapcsolatok, protokoll

Gulyás Béla

Az ezen kívül ellátott legfontosabb feladatok:

- a Kollégium c. újság írása, szerkesztése, tördelése, kiadása, expedálása, stb.,
- rendezvények, továbbképzések szervezése, lebonyolítása,
- kapcsolat a különböző szakma(politika)i szervezetekkel,
- képviselet a kollégiumokat érintő szervezetekben, kuratóriumokban, stb.

Végül: Mindannyiunknak fontos célja, hogy a kollégiumok szakmai érdekeit – különös tekintettel a meghatározó jelentőségű társadalmi küldetésre – a jövőben is erős és hatékony szervezet képviselje. A megújulás és a folyamatosság együttes biztosítása – a helyi és országos vezetés tekintetében is – a jelenlegi vezetés és a választók közös felelőssége.

Budapest, 2001. január 31.

Horváth István

Pygmalion

A pedagógus előfeltevései, attitűdje, vágyakozása arra, hogy diákjai különbek legyenek, nagymértékben befolyásolják tanulóinak teljesítményét, azok személyiségének alakulását. Az élet más területein is érvényesültek az „önmagát beteljesítő gondolatok és jóslatok” hatásai.

A jelenség nyomába eredt a tudomány is, s megfigyelései, kutatásai, kísérletei általában igazolták a jelenség tényét, érvényesülésének feltételeit.

Így aztán olvashatunk Pygmalion-hatásról, önmagát beteljesítő jóslatról, Rosenthal-Jacobson effektusról, Thomas teorémáról, valamint a pozitív gondolkodás hatalmáról.

Nézzük sorban, hiszen mai tudásom szerint először a görög mitológia Pygmalion története mutatja be először e jelenséget.

Pygmalion, Ciprus királya, elefántcsontból egy csodálatosan szép női szobrot faragott ki vésőjével, aki iránt szerelemre gyulladt. Aphrodité meghallgatván a király imáját, életre keltette a szobrot és Pygmalion házasságot kötött a csodálatos szépségű leánnyal.

G. B. Shaw megértve a mítosz sugallatát, megalkotja a maga Pygmalionját, amely történetben Lisa Doolittle hús-vér ember, az ő Pygmalionja pedig Higgins professzor, egy nyelvtanár. Ő, a műveletlen virágárusleányból formál, teremtsz csodálatos dámát hat hónap leforgása alatt. És ő is beleszeret saját „művébe”. A szakember szemével nézve és értelmezve a jelenséget, G. B. Shaw történetét azt mondhatjuk: Higgins professzor előfeltevései, attitűdje és elvárásai, valamint Lisa eredményessége között szoros kapcsolatnak kell lennie.

Az önmagát beteljesítő jóslat, mint szöfűzér, bármily szépséges is, mégsem a mitológiában vagy az irodalomban gyökeredzik. Szociálpszichológiai eredetű, és pedig G. Allport R. Mertontól származtatja. Merton azokra az esetekre használ-

ja az „önmagát beteljesítő jóslat” kifejezést, amikor számtalan árnyalt, látens mechanizmus révén az elvárások által sugallt viselkedés valóban megjelenik. Mertont olvasva további utalással találkozunk. Ő, W. I. Thomas amerikai szociológusra hivatkozik, aki az önmagát beteljesítő jóslat alapját a Thomas teorémában véli felfedezni, történetesen: „Ha valóságosnak definiálunk egy szituációt, akkor az következményeiben reális lesz”.

E Thomas teorémával több társadalmi jelenség is megmagyarázható, olvasható is a szociológusok tollából sok ilyen. Mielőtt idézném Rosenthal és Jacobson iskolában folytatott ilyen irányú kísérletét, hadd idézzem fel ily irányú kórházban folytatott kísérletüket: 1968-ban egy kórház orvosával elhittették, hogy a betegek újfajta nyugtatót kaptak. Az új készítmény placebo volt, amely valójában semleges hatású, egészségre nem ártalmas készítmény, amely viszont bizonyos feltételek mellett ugyanolyan hatást vált ki, mint a valódi orvosság. A tényről csak a kórház igazgatója tudott. A végeredmény a következő volt: az orvosok és a betegek cca.70%-a hatásosnak ítélte a szert. Voltaképpen saját előfeltevéseik következtében érzékelték a javulást.

A tanári előfeltevések és elvárások hatásmechanizmusát híressé vált kísérletükben ugyancsak Rosenthal és Jacobson vizsgálták. Valamennyien jól tudjuk saját tapasztalatainkból, hogy a tanári bánásmód az esetek nagyobb részében diákonként változik. Egyesektől elvárják, hogy kiváló eredményeket érjenek el, míg másoktól nem. És e két végpont között széles a skála. Addig és azóta is számos kutatás igazolta, hogy az elvárások és attitűdök sokféleképpen és jelentősen befolyásolják a diákok teljesítményét.

A két kutató úgy találta, hogy a pedagógus elvárásai önbeteljesítő jóslatként működnek, olykor még akkor is, ha megalapozatlanok.

Nevezetesen, 1968-ban azzal a látzólagos céllal kerestek fel egy átlagos amerikai középiskolát, hogy ki próbáljanak egy újfajta – egyébként már standardizált – intelligencia tesztet. A tanároknak azt mondták, hogy a teszt előre jelzi, hogy mely tanulók „intellektuális kivirágzása” várható az iskolaév során. Voltaképpen a tesztek és az osztályzatok segítségével kiválasztottak jó néhány átlagos képességű gyermeket, kiknek az iskolai teljesítményük sem volt közepesnél jobb. A gyermekekkel nem vették fel a kapcsolatot, viszont úgy rendezték értékelő megbeszélésük körülményeit, hogy a tanárok kihallgathassák őket, mikor azoknak a gyermekeknek a neveit említették, akiktől ugrásszerű intellektuális teljesítményjavulás és a tanulmányi eredmények nagymértékű emelkedése várható.

Aztán egy év múlva Rosenthal és Jacobson visszatértek az iskolába, láthatták – hipotézisüknek megfelelően – hogy a kiválasztott gyermekek minden osztályban a legjobb tanulók közé tartoztak. Miután a tanárok feltételezték róluk, hogy sokkal jobb tanulók lesznek, több bátortást adtak nekik, a diákok viszont érezték a tanár bizalmát és jobban kezdtek dolgozni. Megnőtt önbizalmuk és egyre jobban bíztak tanulási képességeikben. A több mint 500 ilyen tárgyú vizsgálat során a kutatók figyelme egyre inkább a tanárdiák interakció felé fordult. Úgy találták, hogy nem minden tanár viselkedik azonos módon azokkal a diákokkal, akiktől alacsony teljesítményt remél. Vannak, akik nem vesznek tudomást az ilyen tanulókról és inkább azokra figyelnek, akiket jobb képességűnek tartanak. Megint mások ugyanakkor külön figyelmet szentelnek a „kevésbé értelmes”, kevésbé jó képességű diákoknak és segítik őket. Aztán vannak tanárok, akik egyenlő bánásmódban részesítik a diákközösség egészét. E kutatások mind főirányukat tekintve, mind „melléktermékeiket” is megvizsgálva világossá tették, miszerint a diákok a tanári elvárásoknak nem csupán passzív befogadói. Megértik és megérzik a tanártól érkező verbális és nonverbális „üzene-

teket". Ennek nyomán a tanuló rájön, hogy tanára milyen reményeket fűz hozzá, milyen teljesítményeket vár el tőle. Alakul énképe és önbecsülése, alakulnak motivációi, törekvései. Ezeket keresztül pedig eléri iskolai és kollégiumi sikereit, negatív esetekben kudarcait.

Ide kívánczik, hogy minden diákban van becsültnivaló, már csak azért is, mert mindenki valamiben különb, mint mások. Erre hol az iskolában, hol a kollégiumban könnyebb rátalálni.

És higgyünk a jó nevelés erejében, csodatevő hatásában. Amikor e gondolatot írom, jut eszembe írássom bevezetőjében tett implicit ígéretem arról, hogy megemlítem a pozitív gondolkodás hatalmát.

A pozitív gondolkodás egyfajta beállítódás a jó elvárására, a pozitív gondolatokra és érzésekre, a bizakodásra. Végül is ugyanannyi energiát igényel, mint a negatív, pesszimista attitűd, de ennél sokkal hasznosabb. A hétköznapokban optimista beállítódásnak nevezzük. Kialakulása a szocializálódás, az enkulturáció során interiorizációs folyamatok nyomán épül belénk. Többnyire külső minták alapján tanuljuk meg, mint világszemléletet, gondolkodási és viselkedésmódot. Olykor hatalmas erővel és erős hittel jelenik meg, mint ahogy az Alice Csodaországban című bölceleti mesében is tanulság okául. Alice azt mondja: „Valamiben, ami lehetetlen, abban nem lehet hinni.” Erre a

következő választ kapja: „Megkockáztatom a kijelentést, hogy még nincs kellő gyakorlatod. Én a te korodban mindennap fél órát szántam erre. Néha már reggeli előtt legalább hat lehetetlen dologban hittem”.

Józan paraszti ésszel nézve is a bizakodás, reménykedés feltétlenül érdemesebb emberi ténykedés, mint ennek ellentettje. Így vagyok evvel én is, mikor nap, mint nap a diákok közé megyek. Hiszen hinniünk kell abban, hogy jó neveléssel, tiszta szívvel jobba tehetjük a gyermekemet, hogy aztán jobb emberré érve azok közé tartozzon, akik jobba teszik a világot.

Gajdár István tanár

AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁJÉKOZTATÓJA

a közoktatás területén foglalkoztatott közalkalmazottak 2001. január 1-jei hatállyal történő besorolásához

I. A Magyar Közlöny 2000. évi 128. számában megjelent a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény (továbbiakban: Kvt.).

Az új illetmények megállapításához, a törvény egyes rendelkezéseinek értelmezéséhez a következőkben kívánunk segítséget nyújtani.

1. A közalkalmazottak illetményét a továbbiakban is a közalkalmazottak jogállásáról szóló, többször módosított 1992. évi XXXIII. törvénynek (a továbbiakban: Kjt.) - a Kvt. 81. § (6) bekezdésével megállapított - 1. számú melléklete, illetőleg 2. sz. melléklete szerint kell meghatározni.
2. A Kjt. 93. §-ának (2)-(3) bekezdése, valamint a Kjt. 2. sz. melléklete 2002. január 1-jén veszti hatályát [Kvt. 110. § (2) bek.].
3. Azoknak a közalkalmazottaknak, akiknek illetményét az 1997. február 1-je előtti "F" és "G" fizetési osztályba sorolásukra tekintettel a 2. számú illetménytáblázat alapján állapították meg, a 2000. december 31-ei illetményüket 2001. január 1-jei hatállyal legalább 6 százalékkal, 2002. január 1-jei hatállyal legalább 5 százalékkal minden esetben meg kell emelni [Kvt. 110. § (2) bek.].

2001-ben tehát még érvényben van a Kjt. 93. §-ának (2) bekezdése, amely a következőket mondja ki:

"(2) Az e törvény alapján 1997. február 1-jét megelőzően az "F", vagy "G" fizetési osztályba sorolt közalkalmazott havi garantált illetményét - az e törvény 66. §-a (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően - legalább e törvény 2. számú melléklete szerinti mértékben kell meghatározni, ha a közalkalmazottnak a 66. § (1) bekezdése alapján kiszámított garantált illetménye ennél alacsonyabb."

A Kjt. jelenleg érvényes 2. számú melléklete 2000. január 1-jén lépett hatályba, az abban szereplő összegek ez év január 1-jén nem változtak, függetlenül attól, hogy az előzőekben említettek szerinti illetményemelés biztosítani kell.

Az érintettek illetményének megállapítása az új, 2001. január 1-jén hatályba lépett 1. számú melléklet és a változatlan összegű 2. sz. melléklet összevetése alapján történik.

Két eset lehetséges:

- a. A 2. számú mellékletben rögzített (elmúlt évi) összeg még mindig meghaladja a 2001. január 1-jén az 1. táblázatban a besorolásnak megfelelő fizetési osztályában és fokozatában található illetményt. Ebben az esetben a 2. sz. melléklet szerint kell megállapítani az illetményt, amelyet 6 %-kal növelünk. A 6 százalékbba be kell számítani a három évenkénti "soros" előmenetelből fakadó fizetési fokozat változás miatti illetménynövekedést is.
- b. A 2. számú mellékletben rögzített (elmúlt évi) összeg kevesebb, mint 2001. január 1-jén az 1. számú táblázatban a besorolásnak megfelelő fizetési osztályban és fokozatban található összeg. Ez esetben a Kjt. 93. § (2) bek. alapján a közalkalmazott illetményét az 1. számú tábla szerint kell meghatározni. Mivel a Kvt. 110. § (2) bekezdése 6 százalékos emelést ír elő arra az esetre is, ha a besorolásra vonatkozó rendelkezések alapján a közalkalmazottat alacsonyabb mértékű illetményemelés illetné meg, ezért az 1. sz. táblázat szerint megállapított illetményt ki kell egészíteni annyival, hogy annak összege elérje a 2. sz. táblázat megfelelő fizetési fokozatánál jelzett összeg 6 százalékkal emelt mértékét. Ez esetben is beszámítandó a 6 százalékbba a három évenkénti "soros" előmenetelből fakadó fizetési fokozat változás miatti illetménynövekedés.

Abban az esetben, ha a közalkalmazott 2001-ben "átke-
rült" az 1. számú táblába (b) pont), a 2002. január 1-jei il-
letményét az akkor hatályba lépő 1. számú melléklet szerint
kell meghatározni. Amennyiben nem került át, akkor a
2001-ben megállapított illetményét kell 5 százalékkal meg-
emelni.

4. A szakmai szorzóval az 1. számú illetménytáblázat alap-
ján megállapított illetményt, illetőleg a 2. számú illetmény-
táblázat 6 százalékkal megnövelt összegét kell megemelni.
Ez vonatkozik a 3/b. pontban írt esetekre is.

5. A szakmai szorzó 2001. augusztus 31. napjáig 1,19, ille-
tőleg 1,05. 2001. szeptember 1-jétől a Kjt. módosított 3. sz.
mellékletének 1. pontjában rögzített munkakörökben 1,43
(Kvt. 17. sz. melléklet).

6. A pedagógusok kötelező óraszámának emelésének ellentéte-
lezésére 1996-ban megállapított rendkívüli illetményeme-
lés továbbra is jár, abban az esetben is, ha az óraszámeme-
lés (1996. szeptember 1., 1997. február 1., 1997. szeptem-
ber 1.) óta öt év elteltik [Kvt. 81. § (5) bek.], vagyis azt to-
vábbra is elkülönülten kell kezelni. A rendkívüli illetmény-
emelés összege azonban 2001. január 1-jétől nem vehető fig-
yelembe a jubileumi jutalom összegének kiszámításakor.

7. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst és a szabadidő
szervezőt 2001. január 1-jétől augusztus 31-ig 1,19-es,
2001. szeptember 1-jétől 1,43-as szakmai szorzó illeti meg
[Kvt. 88. § (5) bek.].

8. A közalkalmazotti pótlékalap a 2001. évben havi 15 900
forint, a 2002. évben 17 100 forint [Kvt. 81. § (2) bek.]. A
Kjt. végrehajtására kiadott 138/1992. (X. 8.) Korm. rende-

let 15. § (2) bekezdésében szabályozott (kötelező) pótlé-
koknak a 15. § (3) bekezdésben meghatározott alsó és fel-
ső határa 2001. szeptember 1-jei hatállyal 20-20 százalé-
kkal megemelkedik (pl. osztályfőnöki pótlék: 12-30 száza-
lék).

**II. A 197/2000. (XI. 27.) Korm. rendelet a személyi alap-
bér kötelező legkisebb összegét 2001. január 1-jei hatály-
lyal teljes munkaidő teljesítése és havibér alkalmazása
esetén 40 000,- Ft-ban határozta meg. A rendelet szerint
személyi alaphéren közalkalmazott esetében illetményt
kell érteni. Tekintettel arra, hogy az illetménynek része a
szakmai szorzó és a további szakképesítés után járó száza-
lékos illetménynövekedés, a Kjt. által garantált illetmény-
hez, illetőleg annak a munkáltató által megemelt összegé-
hez hozzá kell adni ezeket a juttatásokat is, és az így meg-
állapított összeget kell 40 000,- Ft-ra kiegészíteni. (A pót-
lék, a kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés
nem része az illetménynek!)**

Felhívom szíves figyelmüket arra, hogy az általunk leírt
szakmai vélemény nem kötelező erejű, csupán a fenntartói,
intézményvezetői, munkáltatói döntéshozatalt segíti, segít-
heti. Az Alkotmánybíróság a 60/1992. (XI. 17.) AB határo-
zatában kifejtette, hogy a minisztériumi és egyéb központi
állami szervektől származó jogi iránymutatást tartalmazó
leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglá-
sok és egyéb informális jogértelmezések kiadása alkot-
mányellenes.

Budapest, 2001. január

Környei László s. k.
közoktatási helyettes államtitkár
(forrás: irsz.sulinet.hu)

Így élünk mi, a váci Karacsban

A mi koleszunkban az élet, hát
nagyjából olyan, mint az ország
több száz hasonló intézmé-
nyében elő koleszos sorstársunké.
A mi "házunk" már elég régi -
néhányunknak a szülei is itt vol-
tak koleszosok - ennek megfele-
lően eléggé megviselt, hajdani
szépsége - ha volt is - megkopott.
Szobáinkat (melyben 4-en 5-en
kell egymást jóban- rosszban elvi-
selni) igyekszünk otthonossá tenni,
nem csak a dekorációs verseny miatt -
ami sok-sok plusz pont a koli-
versenyben - de a saját örömeinkre is.
Napirendünk sajnos (mint legtöbb he-
lyen) még sok kötöttséget tartalmaz:

I., II., III., sokadik szilencium, kimenő
(megvonás) de azt már sikerült elérni,
hogy reggel nem csengőszóra ébredünk,

h a -
nem mindenki akkor és úgy ébred,
ahogy jólesik, feltéve persze, hogy erre
hivatkozva nem késik a suliból. Igazi
színt a fiúk "betelepítése" hozott, né-
hány éve ugyanis itt nőuralom volt min-
den szinten. Olyan szerelmek is "fonód-
tak" már itt, melyek azóta házasságba

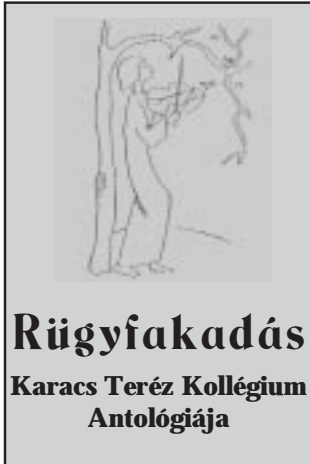
"torkollottak". Ez annyiban egyszerűsíti
le a dolgokat, hogy olykor a hideg és hó
ellenére a kollégium falai között a "love
story"-k lebonyolíthatnak.

És hogy mások is tudomást szerezhesse-
nek róla, netán kedvet kapjanak
koleszossá válni, ismertetünk néhányat
azon programokból, melyeket szinte
mániákus (bár főként nevelőinkre jel-
lemző) rendszerességgel megtar-
tunk.

Kezdjük mindjárt a Teréz-bál-
lal, melyen - az izgalmakat fo-
kozandó- évek óta Karacs Zsiga
bácsi- Karacs Teréz kései leszá-
rmazottja - tiszteletbeli vendégként
részt vesz. Igaz az egykori nyitótán-
coknak befellegzett (akkor még köl-
csönöztük a fiúkat) ma már legfeljebb
diszkótánccal lehetne fellépni. Az est
fénypontja természetesen a Karacs Te-
réz életéből merített irodalmi összeállí-
tás, melyet színészi ambíciókkal bíró lá-
nyaink mutatnak be a nagyerdeműnek.
Aztán jön a szecskaavatás, melyet resz-
ketve vár minden elsős, hogy aztán a já-
ték hevében feloldódjon és jókat derül-

Így élünk mi, a váci Karacs Kollégiumban

Rügyfakadás Karacs Teréz Kollégium Antológiája

HAJCSUS ENIKŐ

Szeretatosztó

Ha majd a boldogság helyett
bú ül szíveden
Ha majd bánatodban sírsz
s nem örömdben
Ha majd úgy érzed egyedül vagy
és senki nem szeret
Légy te, aki
mindenkit szeret.

BABICZ BEÁTA

Az erdőt

Az erdőt akarom elmesélni,
S a zenész szelet, aki
Zsondtija, zúgatja, pendíti
A fákat. Ha állsz a
Hegytetőn, s lenézel a völgybe,
Hol az út két fele nem választék,
Nem seb, csakúgy van, és a
Sárga fűrdököntösödben sóhajtozó,
Vágytól és nem bánattól sóhajtozó,
Rezgő somok ribegnek, füledbe
Kúszik az erdő dala.

Költészet napján

(folytatás a 11. oldaltól)
jön a "nagyok" által összeállított feladatok játékosságán. Ilyenkor persze a nagy sietségben és kapkodásban minden fonákul sül el, de éjfélre minden a helyére kerül.

A Mikulás is meglátogat minden évben, igaz csomagja egyre apad.

Karácsonyra is lázasan készülünk, idén a zenészek műsora - sok zenei számmal - kápráztatott el bennünket.

A féléves értékelő közgyűléseket nagy kíváncsiság előzi meg, vajon ki lett a kollégiumi pontverseny győztese. Ilyenkor talál gazdára sok finomság - csoportgyőztesek, tanulmányi helyezettek, a tiszta szobák lakói - jutalomban részesülnek.

Márciusban zajlik a város kollégiumai között a helytörténeti vetélkedő, mely már több éve a Karacsosok győzelmét hozta, így maradt a kupa továbbra is birtokunkban.

A Költészet napját vers- és prózamonddó versennyel köszöntjük, szívesen jönnek a város kollégiumaiból erre a rendezvényünkre. Írástudó lányaink és fiaink műveiből időnként Antológiát adunk ki - a mellékelt versek a legutóbbiból valók.

A tavalyi évben meghirdettük a millenniumi hetet, melynek fénypontja a Parlament, ezen belül a koronázási ékszer megtekintése volt.

Igen érdekes programra került sor az Országos Kollégiumi Napon, ahol honfoglalás kori eszköz- és ruhabemutató volt, láttunk igazi jurttát, s a bátrabbak kipróbálhatták a reflexiját is. Sokan megtették a "2000 lépés"-t a Millenni-

um jegyében (ez volt a ligeti akadályverseny). A napot sámándobolással, énekléssel és táborúzzal tettük még emlékezetesebbé.

Háztartási és illetan - vetélkedőnek is igen nagy a sikere, a "szakavatott" zsűri minden hibát észrevételez, így igazi csata folyik a pontszerző helyekért, melyek értékes nyereményekkel járnak.

Ősszel az érkezők körül nagy a patália, (a Diákönkormányzat külön napot szentel az elsősök fogadására, bevezetve Őket a kollégiumi élet rejtelmibe)

májusban a ballagókat búcsúztatjuk, és ez nem sikerül könnymentesre.

Hiába, 4 év alatt igazi nagy családdá nővünk össze, így nehéz és fájdalmas az elválás.

Jutalomkirándulásra is évente sor kerül, az évközi versenyeken vetélkedőkön jól szereplőknek, ezek mindig sok-sok élménnyel gazdagítják ismereteinket.

Nemzeti ünnepeinkről rendhagyó módon igyekszünk megemlékezni, Kollégiumunkban működik egy számítógép terem, itt mindenki kedve szerint dolgozhat, játszhat, e-mailezhet, és persze sorba állhat, mert némelyeket úgy kell "kirobbantani" a számítógép mellől. Mivel csak egy szobányi udvarunk van, a sportolást, testedzést a konditeremben lehet gyakorolni, no meg a szomszéd suliban kosarazni, focizni. Sokan kedvelik a Duna-parti sétát is...

Nálunk van a székhelye a Kollégiumi Diákszövetségnek, ami a vendégjárás miatt pezsgést hoz a mi életünkbe is, különösen a nyári táborokat szeretjük, ahol megismerkedhetünk más koleszosokkal, tapasztalatot cserélünk, felvilágosítjuk egymást.

Kosarazás Karacs módra

Ünnep a névadó tiszteletére